

29.11.2016

HE 228/2016 vp - Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä, laiksi rahanpesun selvittelykeskuksesta sekä eräksi niihin liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä

Talousvaliokunta on pyytänyt Elinkeinoelämän keskusliitto EK:lta lausuntoa otsikkoasiassa. EK esittää lausuntonaan seuraavan.

1 Valittu sääntelystrategia on valitettava

EK pitää valitettavana EU:n rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen saralla valitun sääntelytavan perusratkaisua, jossa painopiste on alati enenevissä määrin elinkeinoelämän velvoitteiden lisäämisessä sekä yrityksille asetettavien vaatimusten ja seuraamusten koventamisessa. Kuten valtioneuvoston lainsäädännön arviointineuvosto on lausunnossaan todennut, mittavat panostukset valvontaan eivät välttämättä ole tehokkaita, sillä ei ole selvää evidenssiä siitä, että esim. ilmoitusvelvollisille pankeille asetetut korkeammat standardit ja suuret kustannukset tehokkaasti vähentäisivät rahanpesua ja muita talousrikoksia. Arviointineuvoston mukaan itse asiassa on viitteitä jopa päinvastaisista epätoivotuista sivuvaikutuksista, joiden lisäksi on huomattava, että sääntelytaakka pienemmille pankeille on yli kaksinkertainen verrattuna suurempiin pankkeihin.¹

Näin ollen myös EK painottaa edelleen, että AML-sääntelyssä tulisi jatkossa keskittyä sellaisten ratkaisujen hakemiseen, jossa toimenpiteiden käytännön tehokkuus ja tuloksellisuus olisivat keskiössä. Valitettavasti EU:n komission heinäkuussa 2016 antamien lainsäädäntöehdotusten² perusteella näyttää siltä, että sääntelyn perusratkaisu säilyy panosten suuruuteen ja itse prosessiin keskittyvänä sen sijaan, että esitettäisiin käytännössä tehokkaampia tapoja ja keinoja estää rahanpesua ja terrorismin rahoitusta.

¹ Lainsäädännön arviointineuvosto lausunto nro VNK/1598/03.02.00/2016, s. 3.

² Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun ja terrorismin rahoitukseen annetun direktiivin (EU 2015/849) muuttamisesta, Ehdotus direktiivin EU 2011/16 muuttamista koskevaksi neuvoston direktiiviksi siltä osin kuin kyse on veroviranomaisten pääsystä rahanpesun torjuntaa koskeviin tietoihin (COM 2016 452 final) ja Tiedonanto parlamentille ja neuvostolle lisätoimenpiteistä avoimuuden lisäämiseksi ja verovilpin ja veron kiertämisen torjumiseksi (COM 2016 451 final).

Lainsäädäntö ja hallinto/Yrityslainsäädäntö
Santeri Suominen

29.11.2016

2 Kansallinen sääntely

EK pitää ehdottoman tärkeänä, ettei rahanpesulakiehdotuksessa kohdisteta suomalaisiin yrityksiin miltään osin muita EU-jäsenvaltioita raskaampia vaatimuksia. Lisäksi kansallisen voimaansaattamisen aikataulua tulee voida lykätä, jos näyttää siltä, että tämä on tarpeen sen kartoittamiseksi, millaisiin implementointivaihtoehtoihin muut jäsenvaltiot ovat päätyneissä.

3 Tosiasiallisia edunsaajia koskevat tiedot

Yhteisön velvollisuus pitää yllä tosiasiallisia edunsaajiaan koskevia tietoja tarkoittaa, että yhteisön on a) hankittava ja b) pidettävä yllä täsmällisiä ja ajantasaisia tietoja tosiasiallisista edunsaajistaan ja c) annettava nämä tiedot pyynnöstä ilmoitusvelvolliselle tämän suorittaessa asiakkaan tuntemista koskevia toimia. Yhteisön tosiasiallisia edunsaajia koskevat tiedot on toimitettava rekisteriin 30 päivään kesäkuuta 2019 mennessä ja tosiasiallisen edunsaajan rekisteröinnistä kaupparekisteriin säädetään kaupparekisterilaissa.

Em. tietojen hankkimisesta, ylläpitämisestä, luovuttamisesta pyynnöstä ja rekisteriin rekisteröinnistä aiheutuu hallinnollisesta taakkaa erittäin huomattavan laajalle joukolle suomalaisia yrityksiä; arvioilta n. 295 000 kpl yrityksiä rekisteröityy. Ainoastaan yksityiset elinkeinonharjoittajat ja säännellyllä markkinalla olevat julkisen kaupankäynnin kohteena olevat yritykset rajautuvat soveltamisalan ulkopuolelle. Hallinnollisen rasituksen määrä riippuu yksittäisen yrityksen omistusrakenteista: yritys joutuu selvittämään omistajat ja tosiasialliset edunsaajat siltä osin kuin niiden omistus tai määräysvalta ylittää 25 prosenttia, mutta omistusrakenteen monimutkaisuudesta ja edunsaajien runsaasta muuttumisesta ja vaihtumisesta voi koitua hallinnollista taakkaa selvittämisvaatimusten johdosta.

4 Vahinkovakuutuksia koskevasta kansallisesta lisäsääntelystä tulee luopua

Rahanpesulakiehdotuksessa ollaan asettamassa vakuutusyhtiöille kategorinen velvoite selvittää vakuutuksenottajan mahdollinen poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön asema ennen vakuutuksen myöntämistä. Vaatimus ei perustu EU-sääntelyyn.

EK katsoo, että kansallinen sääntely tulee tältä osin säilyttää ennallaan ja em. velvollisuudesta luopua. Lakiehdotuksessa ei ole riittävällä tavalla perusteltu sääntelytaakan lisäämistä ehdotetulla tavalla eikä analysoitu sääntelyn kiristymisen mahdollisia moninaisia vaikutuksia huomattavan laajaan vakuutuksenottajakenttään. Lisäksi mahdolliset vaikutukset vakuuttajiin on tältä osin arvioitu esityksessä puutteellisesti.

Lainsäädäntö ja hallinto/Yrityslainsäädäntö
Santeri Suominen

29.11.2016

Kunnioitavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Hannu Rautiainen
johtaja